

Przedpłata (za egz. nieobowiązkowe) na miesiąc maj 1,30 zł.

Krotoszyński

Cena ogłoszeń miejscowych za wiersz milimetr. (1-lin) lub jego miejsce 10 groszy.

Oredownik Powiatowy

Wychodzi w środy i soboty.

Administracja: DRUKARNIA — KROTOSZYN, UL. KOZMINSKA 2. TELEFON 164.

REDAKCJA DZIAŁU URZĘDOWEGO — STAROSTWO W KROTOSZYNIE — TELEFON 39.

Obwieszczenie.

Korzystając z nadmiaru robotników, pozbawionych pracy i ogólnego ich przygnębienia spowodowanego kryzysem — właściciele, wzgl. dzierżawcy folwarków pogodzili i godzą do pracy na warunkach znacznie niższych, niż ustalone w kontrakcie taryfowym dla rolnictwa dla Wojew. Poznańskiego i Pomorskiego na rok 1933/34, licząc na to, że stro- na przeciwna w czasie trwania stosunku służbowego nie będzie dochodziła swych praw.

Uprowadzam wszystkich właścicieli i dzierżawców folwarków w powiecie, że w razie tego rodzaju obejścia kontraktu taryfowego, to jest stwierdzenia ugodzenia robotników na niższych warunkach, wzgl. wypłacania im stawek niższych, niż normy ustalone kontraktem taryfowym, pomimo pozornego przyjęcia tych norm przez robotników — będę ścisła wiynych na zasadzie art. 59 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 11. VII. 1932 o prawie o wykroczeniach (Dz. Ust. R. P. Nr. 60 poz. 573).

Inspektor Pracy 57 Obwodu
(—) Sukiennicki.

Powyższe podaje się do wiadomości.

Krotoszyn, dnia 23 maja 1933 r.

Za Starostę powiatowego:

(—) Bonowski, asesor.

Nr. P. 16/76/33.

Komunikat.

Niniejszem podaje się wszystkim PP. Rzemieślnikom i zainteresowanym do wiadomości, że rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 21. III. 1933 (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 232) została Izba Rzemieślnicza w Bydgoszczy zlikwidowana, a jej okręg wcielony do okręgu Izby Rzemieślniczej w Poznaniu. Równocześnie Minister Przemysłu i Handlu zarządzeniem z dnia 20. IV.

1933 r. rozwiązał dotychczasową Izbę Rzemieślniczą w Poznaniu i ustanowił dla nowopowstałej Izby Rzemieślniczej w Poznaniu tymczasowy Zarząd, składający się z 9-ciu członków z poszczególnych miejscowości Województwa Poznańskiego.

W myśl powyższego zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu oraz zarządzenia Urzędu Wojewódzkiego Poznańskiego z dnia 24. IV. 1933 Nr. H. III. 2/6 nowomianowany Zarząd objął agendy od dotychczasowego Zarządu Poznańskiej Izby Rzemieślniczej w dniu 26. IV. 1933 r. i przeprowadził likwidację Bydgoskiej Izby Rzemieślniczej w dniu 27. IV. 1933 r., zaś na pierwszym plenarnem zebraniu odbytym w dniu 28. IV. 1933 r. przeprowadził połączenie agend dotychczasowych dwóch Izb w Bydgoszczy i w Poznaniu w jedną Izbę Rzemieślniczą w Poznaniu, obejmującą terytorjalnie całe Województwo Poznańskie.

Wobec powyższego komunikuje się, że z dniem 28. IV. 1933 r. istnieje na terenie Województwa Poznańskiego jedna Izba Rzemieślnicza pod nazwą „Izba Rzemieślnicza w Poznaniu“, która załatwia wszelkie sprawy wchodzące w zakres działania Izby dla całego terytorjum Województwa Poznańskiego.

Wszelkie wpłaty i wypłaty należy zatem uskuteczniać w Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu — konto P. K. O. Nr. 203 614.

Poznań, dnia 9 maja 1933 r.

IZBA RZEMIEŚLNICZA w POZNANIU

(—) Inż. Ewaryst Namysł (—) Ignacy Kurowski
Prezydent p. o. Sekretarza.

Liczba dz. 6357/33.

Powyższy komunikat podaje Starostwo zainteresowanym do wiadomości.

Krotoszyn, dnia 22 maja 1933 r.

Za Starostę powiatowego:

(—) Bonowski, Asesor.

Nr. A. 21/47/33.

Dział nieurzędowy.

Splata zaległości podatkowych listami zastawnymi Państwowego Banku Rolnego.

W związku z rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 30 marca 1933 r. o przyjmowaniu zło tych 4¹/₂% listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego Ser. I na spłatę zaległości podatkowych (Dz. U. R. P. nr. 24) Izba Skarbowa wyjaśnia nam co następuje:

Listy takie pochodzące z pożyczek długotermi-

nych, udzielonych na kupne gruntu z parcelacji, mają być przyjmowane przez Kasy Urzędów Skarbowych od każdego posiadacza tych listów według wartości nominalnej na spłatę zaległości w następujących państwowych podatkach wraz z dodatkami państwowymi i samorządowymi oraz karami za zwłokę: gruntowym, przemysłowym, dochodowym, majątkowym oraz od spadków i darowizn. Zaległości powstałe przed 1. października 1931 r. mogą być płacone listami w całości, natomiast za-

ległości powstałe w okresie od 1 października 1931 do 31. grudnia 1932 r. mogą być płacone listami tylko do wysokości 50% tych zaległości. Ministerstwo Skarbu wyjaśniło przytem, że narazie listy nie będą znajdowały się w obiegu i że zaległości podatkowe posiadaczy listów będą pokrywane w Urzędach Skarbowych na podstawie zawiadomień Banku Rolnego, oryginalne zaś listy będą składane, w związku z zarachowywaniem ich równowartości na zaległości podatkowe, do depozytu Ministerstwa Skarbu w Oddziale Głównym Państwowego Banku Rolnego w Warszawie.

Posiadacze świadectw depozytowych Państwowego Banku Rolnego na listy zastawne, którzyby chcieli świadectwa te złożyć na pokrycie zaległości podatkowych mają kierować je do Oddziału Banku Rolnego, który świadectwo wydał.

Urzędy Skarbowe wydawać będą na żądanie płatników zaświadczenia o zaległościach podatkowych — dla użytku Państwowego Banku Rolnego jak również będą zawiadomyły płatników o dokonaniu zarachowania (listów względnie świadectw depozytowych) na zaległości podatkowe z podaniem, jakie zaległości podatkowe i w jakiej wysokości zostały pokryte.

Stan wkładów w Pocztovej Kasie Oszczędności na 30 kwietnia 1933 r.

Stan wkładów oszczędnościowych w P.K.O. na 30 go kwietnia 1933 r. wynosił 442,539,848 zł, stan wkładów na rachunkach czekowych — 162,877,731 złotych.

Ilość książeczek oszczędnościowych wynosiła w dniu 30 kwietnia br. 1.017.352.

Stan wkładów w Komunalnych Kasach Oszczędności na 31 marca 1933 r.

Stan wkładów oszczędnościowych na 31 marca 1933 wynosił w 372 Komunalnych Kasach Oszczędności 562.342,000 zł, stan wkładów na rachunkach bieżących i czekowych — 46.470.000 zł.

W końcu maja.

Kwitnienie drzew owocowych w tym roku odbyło się naogół w sprzyjających warunkach atmosferycznych. Nigdzie prawie nie zanotowano szkód kwiecica od przynozków. To też mając dobry zaatek na tegoroczny zbiór owocowy, winniśmy specjalnie starannie chronić drzewa owocowe przed wszelkimi szkodnikami, stosując odpowiednie zraszanie i t. d.

Również w polu musimy zabezpieczać się przed szkodnikami. Drutowice niszczący korzonki naszych roślin, jest specjalnie niebezpieczny dla buraków. Obecność jego rozpoznajemy po żółknięciu liści u roślin objadanych. Należy wtedy spiesźnie obsypać roślinę kaimitem, którego działanie zmniejsza plagę drutowca.

Oczekiwany z utęsknieniem przez wielu rolników, okres przejścia inwentarza na paszę zieloną, już nadszedł. Jednak nie wszyscy mamy przecież pod dostatkiem łąk i pastwisk, to też aby się pasza zielona zbyt szybko nie zużyła, należy bydło wypasać półdzionkami a resztę dopasać w domu.

W ten sposób łąka nie wytrze się zbyt szybko i bydło nie będzie musiało później głodować. W stajniach i oborach czas przystąpić do czyszczenia i bielenia ścian, aby zapobiec nadmiernemu rozmnażaniu się much i innych owadów. Nawóz

w tych budynkach posypujemy z nadejściem dni ciepłych prochem torfowem a nawet zwykłą ziemią próchniczną, aby zabezpieczyć się przed nadmiernymi wylęgawcami w budynkach inwentarskich.

„Terol”.

Jak się szerzy oświata rolnicza.

Główna przyczyna niskiej wydajności naszego rolnictwa tkwi w braku umiejętności rolniczych. I dlatego sprawa upowszechnienia najważniejszych umiejętności wśród rzesz rolniczych wybija się na czoło wszelkich poczynąń, zmierzających do podniesienia wytwórczości rolniczej.

W Polsce niepodległej dla upowszechnienia oświaty rolniczej robi się sporo. W tym kierunku głównie działają nasze towarzystwa i kółka rolnicze; poczynania zaś naszych władz rządowych i samorządowych w zakresie oświaty rolniczej mają również duże znaczenie, jednak rozmiary działalności skrópowane są ograniczonymi środkami jakie na ten cel można przeznaczyć.

Pomimo kryzysu poczytność fachowych książek na wsi naogół nie zmalała. Powodzeniem jednak cieszą się wydawnictwa tanie i dostosowane treścią do dzisiejszych potrzeb wsi. W tym względzie zresztą zachodzą między poszczególnymi okolicami kraju duże różnice. W bardziej zacofanych powiatach poczytność pism rolniczych nie przekracza 30—50 egzemplarzy, a książek jeszcze mniej. W powiatach czołowych pod względem ruchu oświatowego jeden egzemplarz pisma rolniczego przypada na 20—30 gospodarzy, w powiatach zaś zacofanych jeden egzemplarz pisma rolniczego wypada na 300 gospodarzy. W dziedzinie czytelnictwa mamy przeto bardzo dużo do zrobienia.

Należałoby w najbliższej przyszłości czytelnictwo na wsi tak rozszerzyć, by chociaż co dziesiąty rolnik czytał pisma i książki rolnicze, czytelnictwo bowiem najlepiej utoruje drogę dla postępu rolniczego na wsi. Szczególnie wdzięczne jest to zdanie dla zarządów kółek i spółdzielni rolniczych, które przy odpowiednich staraniach dla rozwoju czytelnictwa wiele zdziałać mogą.

„Terol”.

Jaki zapas węgla jest na świecie.

Na to pytanie oczywiście nikt nie da takiej odpowiedzi, któreby ktoś inny nie mógł zakwestjonować. Niemniej jednak na podstawie pewnego klucza obliczał niejakiś Józef Partsch, z zawodu podobno geograf i geolog, że przy utrzymaniu dotychczasowej rocznej produkcji w znanych na świecie kopalniach, węgla wystarczy na ziemi jeszcze na 6 tysiącelet.

Naogół przyjmuje on, że największy zapas węgla posiada Ameryka Północna i Środkowa, a mianowicie 58% ogólnego zapasu, Europa 38,3%, Azja 2,8% a resztę, a więc ilość bardzo nieznaczna, reszta świata, głównie zaś Afryka. Prawdopodobnie zapasy węgla ziemskiego są jednak znacznie wyższe niż to powszechnie przyjmujemy i wynoszą około 7 i pół miljarda tonn, z czego przeszło 4 miljardy przypada na właściwy węgiel (czarny) zwany kamiennym, a przeszło 3 miljardy tonn na węgiel brunatny. Wszystko wskazuje dalej na to, że jednak główne zapasy węgla znajdują się na półkuli północnej, a mianowicie przypuszczalnie 96,5 proc. gdy natomiast półkula południowa posiada tylko 3,5 proc. ogólnej ilości węgla.

Jeżeli prawda jest, że w tych warunkach wystarczy węgla kamiennego tylko na 6 tysiącelet, to

rachunek ten łatwo ulegnie gruntownej zmianie w miarę zastosowania w przemyśle w większych rozmiarach t. zw. białego węgla, czyli motorycznej siły wody, co w niektórych krajach bardzo szybko się realizuje.

Bajonkie cyfry wojny światowej.

Niedawno pismo berlińskie „Neues Volk“ podało następujące zestawienie cyfrowe:

Długość trwania wojny światowej: 4 lata, 3 miesiące i 10 dni. Pod koniec wojny pod bronią znajdowało się około 30 milionów ludzi gotowych lub zmuszanych do wzajemnego zabijania się. O około 60 milionów ludzi było zmobilizowanych w czasie wojny, ale nie do pracy, lecz do niszczenia. Rezultatem tej „niegodnej ludzkości rzezi“ (tak nazywał wojnę papież Benedykt XV) było przeszło 11 milion. zabitych i zaginionych. Wynika z tego, że w ciągu 4 i pół lat co jedną minutę padało 4 do 5 zabitych. W obliczeniu dziennem dawało to 6000 do 7000! Zagłodzonych zostało wskutek nędzy wojennej w poszczególnych krajach 7 milionów ludzi, ranionych 20 milionów, w tem wielu kilkakrotnie.

Koszty wojenne wyniosły 186 miliardów dolarów, koszty strat poniesionych wskutek przerwania produkcji — 151 miliardów dolarów. Ogólna suma zatem kosztów tej wielkiej rzezi ludzkiej wyraża się cyfrą 337 miliardów dolarów. Zabójstwo 1 człowieka „kosztowało“ więc 15.565 dolarów. Za te pieniądze każda rodzina w Polsce, Austrii, w Niemczech, Rosji, Belgii, we Francji, w Anglii, Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Australii mogłaby otrzymać na własność dom z ogrodem i jeszcze pozostałyby olbrzymie sumy na cele dobroczynne i oświatowe.

Wspomniane pismo zamyka tę statystykę zgromy następującymi słowami: „Na podstawie tych liczb człowiek rozsądny i mający poczucie odpowiedzialności musi stać się współpracownikiem i przyjacielem pokoju. Kto nie będzie nim, ten nie jest ani człowiekiem, ani chrześcijaninem, lecz potworem“.

Kronika miejscowa.

— Kino. Od piątku wyświetla Kino Bałtyk arcydzieło kinematografii p.t. UPIOR W OPERZE z Lou Chanay'em w tytułowej roli. Film ten o niebywałym napięciu i pełen grozy z współudziałem kilku tysięcy statystów ściąganie niewątpliwie liczne rzesze.

— Komitet Tygodnia Dziecka w Krotoszynie urządził w sobotę, dnia 27 maja 1933 w auli Szkoły Wydziałowej (Plac Wolności 5) „Wieczór Rodzicielski“ na którego program składają się: deklamacje, śpiewy, inscenizacje oraz referat na temat aktualnych zagadnień związanych z opieką nad dzieckiem. Komitet prosi wszystkich rodziców o wzięcie udziału w wieczorze. Początek o godz. 18,30 Wstęp: dobrowolne datki.

— Święto Zuchów. Przypominamy w ostatniej chwili o święcie zuchów i harcerzy które odbędzie się w niedzielę od godz. 16 na Leśniczówce. Oprócz różnych niecodziennych atrakcyj, tańce na murawie do których przygrywać będzie orkiestra 56 p.p. Wlkp. Wstęp tylko 49 gr. dla dorosłych a dla dzieci i młodzieży szkolnej 20 gr.

— W niedzielę, dnia 11 czerwca 1933 o godz. 14.30 odbędzie się w Krotoszynie na sali Hotelu Pod Białym Orłem miesięczne zebranie Obwodu I. Związku Drogerzystów Rzplitej Polskiej, na którym wygłosi referat p. K. Bajerlein na temat „Powstanie i rozwój szkoły drogeryjnej w Krotoszynie.

— Sprawa budowy strzelnicy. W sobotę o godz. 20 w lokalu pod Białym Orłem odbyło się z inicjatywy Bractwa Kurkowego w Krotoszynie zebranie w sprawie budowy nowej strzelnicy ze współudziałem p.p. starosty Kasprzaka, burmistrza Fenrycha, okręgowego prezesa Bractw Kurkowych i licznego grona obywatelstwa. Na temat braku strzelnicy i konieczności pobudowania referował p. M. Szych prez. poczem kolejno przemawiali p. burmistrz, Dr. Pawłowski, Dr. Krzywański i wielu innych. Z wszelkich przemówień wynikała żywa sympatja i chęć poparcia pobudowania nowej strzelnicy. Uchwalono przegląd wszelkich terenów nadających się pod budowę, ażeby plan w jaknajkrótszym czasie zrealizować.

— Kwartalne zebranie Bractwa Kurkowego odbyło się wczoraj w dniu Wniebowstąpienia P.J. o godz. 16,30 w sali Strzelnica. Po odczytaniu sprawozdania przez sekretarza p. Lesińskiego przeszli członkowie do sprawy Obchodu Zielonych Świąt i uchwalili obchód urządzić jak zwykle z tem jednakże, że doroczne strzelanie odkłada się na czas pobudowania nowej strzelnicy. Również uchwalono zorganizować z łona starszych członków nie podlegających mobilizacji drużynie ratowniczą na wypadek ataków gazowych i lotniczych do której zgłosiło się narazie 18 członków.

— Piłka nożna. Odbyte w czwartek 25. maja br. o godz. 3 popoł. zawody w piłkę nożną na boisku w gimnazjum niem. przy ul. Rawickiej pomiędzy Kl. Sport. S. M. P. Ostrów a Kl. Sportow. S.M.P. Krotoszyń zakończyły się zwycięstwem i ławtem zwycięstwem miejscowego S.M.P. w stosunku 3:0 (0:0). Bramki dla zwycięzców strzelili Głanas 2 i Kaczmarek 1.

— Kradzież roweru. Ofiarą nieostrożności i lekkomyślności padł gospodarz Springer Ryszard z Bestwina, który pozostawił w dniu 23 bm. swój rower przed Urzędem Skarbowym bez opieki. Każdemu wiadomo, że złodzieje specjalnie patrolują przed urzędami a jednakże trafiają się ludzie nierozsądni.

— Kronika policyjna. Z bieżącego tygodnia mamy następujące kradzieże do zanotowania: Panu W. Olejniczakowi 8 kur, Stelmaszykowi Fr. 2 kury i 1 królika, gospodarzowi Górze z Konarzewa 1 cielaka a Pawlakowi Michałowi z Krotoszyna również 8 kur. Sprawcę ujęto lecz kury przepadły. Również p. Faferkowi z ul. Koźmińskiej skradziono 1 ul z pszczołami.

— Zduny. W noc z środy na czwartek włamali się nieznanymi sprawcy bardzo sprytnie na wiatrak p. Biedera Hugona i skradli 7 ctr. pszenicy i 1 kozuch. Za złodziejami brak narazie wszelkiego śladu. Natomiast udało się policji przychwycić sprawców kradzieży na ementarzu ewangelickim w Zdunach w osobie Nowaka i Kaczmarka ze Zdun.

— Koźmin. W dniu 23 bm. ujawniono w Koźminie dzieciobójstwo dokonane przez córkę gospodarza niejaką Warkocką Mieczysławę, która w dniu 12 maja porodziła dziecko plei żeńskiej, uduśliła je a następnie zakopała za stodołą. Wyrodna matkę liczącą lat 21 odstawiono do sądu.

JAK DLA PANI, TAK DLA PANA

KAPELUSZE

najnowsze modele oraz wszelkie dodatki do stroju.

Plaszcze - Suknie - Bluzki - Ubrania - Spodnie - Swetry.
od skromnych do najwykwintniejszych — po najściśle kalkulowanych cenach.

BAZAR W. TYKOCINSKI KROTOSZYN
Rynek 27 Tel. 36

Skład papieru i mater. piśmiennych

w Krotoszynie tuż przy Rynku ze względów okolicznościowych korzystnie od zaraz do nabycia.

Powyższy interes jest bardzo dobrem źródłem utrzymania, specjalnie dla rzutkiego polaka.

Zgłoszenia do Redakcji Krot. Ośrodku Powiatów.

ZAGINEŁA książeczka wojskowa wystawiona przez P. K. U. Jarocin na nazwisko Cerekwicki Michał Zduny, ul. Sulmierzycka nr. 367

Niech każdy pamięta!

ze wszelkie

Artykuły męskie

jak kapelusze, czapki, koszule, kołnierzyki, krawaty, rękawiczki, pończochy, skarpetki, i t. d.

kupuje się najtaniej

tylko we firmie

LUSAR I SZYCH

Rynek 14. KROTOSZYN Rynek 14.
(obok kawiarni p. Heila)

MATERJAŁY na ubrania i płaszcze
metr zł. 1.75, 3.75, 5.25, 5.75, 6.15, 7.15,
8.25, 9.75, 12.50, 16.25, 18.25, 20.—, 35.—

Czy wstąpiłeś już do L. O. P. P.?

ROMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA KROTOSZYNA

w Krotoszynie. — Instytucja pupilarno-pewna.

Telefon 7

Rok założenia 1847.

Telefon 7

PRZYJMUJE wkłady oszczędnościowe począwszy od 1,— zł., UDZIELA pożyczek na weksle i pod zastaw papierów wartościowych. — OTWIERA rachunki bieżące i dyskontuje weksle. — ZAŁATWIA wszelkie przekazy krajowe i zagraniczne. — PRZYJMUJE weksle i inne dokumenty do inkasa.

Za wkłady i odsetki odpowiada gmina miasta Krotoszyna całym swym majątkiem wynoszącym ca 8 milionów złotych.

Ceni wysoko swą godność narodową każdy

OBYWATEL — POLAK

skoro popiera i żąda zawsze i wszędzie tylko znane ze swej dobroci **PIWA**

Marcowe
Krajowe Piłznieńskie
Floriańskie słodkie
Porter

Z **BROWARU KROTOSZYŃSKIEGO**
SP. AKC. W KROTOSZYNIE.

STEMPLE

gumowe

dostarcza

spiesznie i tanio

DRUKARNIA

KROTOSZYN

Koźmińska 2

Tel. 164